

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, , e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

NOTEIKUMI

Rīgā

2025. gada 10. septembrī

Nr. 5

Noteikumi par iekšējo trauksmes celšanas sistēmu Tiesībsarga birojā

I. Vispārīgie noteikumi

1. Noteikumi par iekšējo trauksmes celšanas sistēmu Tiesībsarga birojā (turpmāk — Noteikumi) nosaka kārtību, kādā Latvijas Republikas Tiesībsarga biroja (turpmāk — Birojs) darbinieki un citi Trauksmes celšanas likumā minētie trauksmes cēlēji sniedz informāciju par tādiem iespējamiem pārkāpumiem Birojā, kuri var kaitēt sabiedrības interesēm, ja persona šo informāciju uzskata par patiesu un tā iegūta, personai veicot amata, darba pienākumus vai dibinot ar darba pienākumu veikšanu saistītas tiesiskās attiecības, vai esot praksē, un kuras sniegšanas dēļ attiecīgajai personai varētu tikt radītas nelabvēlīgas sekas.
2. Apzināti nepatiesu ziņu sniegšana, valsts noslēpumu saturošas informācijas izpaušana, ziņošana tikai par personīgu interešu aizskārumu, par konsultēšanos ar darbinieku pārstāvjiem vai arodbiedrībām un cita Trauksmes celšanas likuma 3. panta trešajā daļā noteiktās informācijas izpaušana nav uzskatāma par trauksmes celšanu.

3. Biroja tīmekļvietnē (<http://tiesibsargs.lv/>) tiek nodrošināta informācija par iekšējo trauksmes celšanas sistēmu Birojā, Biroja atbildīgo personu) trauksmes celšanas jautājumos kontaktinformācija, kā arī trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapa.
4. Biroja atbildīgā persona trauksmes celšanas jautājumos (turpmāk — Atbildīgā persona) ir Biroja Administratīvās nodaļas Kancelejas vadītājs un tās aizvietotājs - Administratīvās nodaļas Personāla vadītājs.
5. Par Atbildīgajām personām, to kontaktinformāciju un izmaiņām šajā informācijā Atbildīgā persona trīs darbdienu laikā rakstveidā informē trauksmes cēlēju kontaktpunktu Valsts kancelejā.
6. Ikvienam Biroja darbiniekam, kurš saņēmis iesniegumu ar norādi, ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums, vai apstrādā to, ir pienākums nodrošināt trauksmes cēlēja personas datu un identitātes pienācīgu aizsardzību atbilstoši Trauksmes celšanas likumā noteiktajam.

II. Trauksmes cēlēja ziņojuma iesniegšanas, saņemšanas un reģistrēšanas kārtība

7. Trauksmes cēlēja ziņojumu Birojam iesniedz, ievērojot Iesniegumu likuma 3. pantā noteikto un norādot, ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums, vai izmantojot trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapu.
8. Trauksmes cēlējs attiecīgi aizpildītu trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapu vai iesniegumu (ar norādi, ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums) var iesniegt:
 - 8.1.1. nosūtot to uz speciāli trauksmes cēlēju ziņojumiem izveidotu Biroja e-pasta adresi: trauksme@tiesibsargs.lv;
 - 8.1.2. ziņojot mutvārdos Atbildīgajām personām;
 - 8.1.3. personīgi iesniedzot to Biroja Kancelejā;
 - 8.1.4. tīmekļvietnē trauksmescelejs.lv atbilstoši Trauksmes celšanas likumā noteiktajam.
9. Ja trauksmes cēlējs attiecīgi aizpildītu trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapu vai iesniegumu (ar norādi, ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums) Birojam iesniedz, izmantojot citus saziņas veidus, saņemtie iesniegumi, neregistrējot tos Biroja dokumentu vadības sistēmā “Namejs” (turpmāk – DVS “Namejs”), tiek nekavējoties nodoti Atbildīgajai personai.

10. Speciāli trauksmes cēlēju ziņojumiem izveidotajam Biroja e-pastam (Noteikumu 8.1. punkts) un personīgi iesniegtajiem trauksmes cēlēja ziņojumiem (Noteikumu 8.3. punkts) var piekļūt tikai Atbildīgās personas.
11. Ja trauksmes cēlēja iesniegums tiek iesniegts šo Noteikumu 8.2. punktā paredzētajā kārtībā, iesniedzēja un Atbildīgās personas klātbūtnē tas tiek noformēts rakstveidā, izmantojot trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapu.
12. Trauksmes cēlēja ziņojumu par Atbildīgo personu vai tās aizvietotāju vēlams iesniegt slēgtā aploksnē, uz tās norādot, ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums par Atbildīgo personu vai tās aizvietotāju. Šādu ziņojumu izvērtē attiecīgi otra par trauksmes celšanas jautājumiem atbildīgā persona (Noteikumu 4. punkts).
13. Atbildīgā persona kārtro lekšējās trauksmes cēlēju ziņojumu reģistru, kurā tiek fiksēta trauksmes cēlēju ziņojumu aprīte Birojā. Trauksmes cēlēju ziņojumu reģistram var piekļūt tikai Atbildīgās personas.
14. Atbildīgā persona, saņemot trauksmes cēlēja ziņojumu, to reģistrē lekšējās trauksmes cēlēju ziņojumu reģistrā un nekavējoties, bet ne vēlāk kā septiņu dienu laikā nosūta trauksmes cēlējam trauksmes cēlēja ziņojuma saņemšanas apstiprinājumu. Šajā punktā minēto apstiprinājumu Atbildīgā persona nesūta, ja trauksmes cēlējs to lūdzis vai pastāv aizdomas, ka trauksmes cēlēja identitāte tiks atklāta.
15. lekšējās trauksmes cēlēju ziņojumu reģistram, šajā reģistrā reģistrētajiem trauksmes cēlēju ziņojumiem, tiem pievienotajiem rakstveida vai lietiskajiem pierādījumiem, kā arī trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanas materiāliem ir ierobežotas pieejamības informācijas statuss.
16. Ja Biroja darbinieks, saņemot personas iesniegumu par iespējamu pārkāpumu birojā, konstatē, ka iesniegums vai tā daļa pēc būtības atbilst trauksmes cēlēja ziņojumam, viņš iesniegumu nekavējoties nodod Atbildīgajai personai, ierosinot šo iesniegumu atzīt par trauksmes cēlēja ziņojumu.

17. Ja persona ir iesniegusi iesniegumu, nenorādot, ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums, un ja Birojā tas nav atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, attiecīgā persona līdz brīdim, kad iesniegums ir izskatīts pēc būtības, var lūgt Atbildīgo personu šo iesniegumu izskatīt kā trauksmes cēlēja ziņojumu.

III. Trauksmes celšanas pazīmju izvērtēšana

18. Atbildīgā persona saņemto iesniegumu (ar norādi, ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums) izvērtē nekavējoties, bet ne vēlāk kā septiņu dienu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas.
19. Atbildīgā persona šo Noteikumu 18. punktā minētajā termiņā, ievērojot Noteikumu 20., 21. un 22. punktā noteikto, izvērtē iesnieguma pirmšķietamu atbilstību Trauksmes celšanas likumā noteiktajām trauksmes celšanas pazīmēm un rakstveidā pieņem lēmumu par iesnieguma atzīšanu vai neatzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu.
20. Ja Atbildīgā persona, izvērtējot iesniegumu, konstatē, ka tajā ir trūkumi, kas varētu būt radušies neuzmanības dēļ, tā šo Noteikumu 18. punktā minētajā termiņā sazinās ar iesnieguma iesniedzēju, lūdzot sniegt papildu informāciju vai precizēt iesniegumu.
21. Ja Atbildīgā persona, izvērtējot iesniegumu, konstatē, ka tajā norādītā iespējamā pārkāpuma izskatīšana nav Biroja kompetencē, tā septiņu dienu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas pārsūta šo iesniegumu kompetentajai institūcijai pēc piekritības un par to rakstveidā informē iesnieguma iesniedzēju. Ja Atbildīgā persona konstatē, ka iesniegumu pārsūtīt nav lietderīgi, tā informē iesnieguma iesniedzēju, ka iesniegums nav Biroja kompetencē, un, ja iespējams, norāda institūciju, kurā iesnieguma iesniedzējs var vērsties ar iesniegumu.
22. Ja Birojā tiek saņemts citas institūcijas pārsūtīts iesniegums ar norādi par iespējamu trauksmes cēlēja ziņojumu, Atbildīgā persona to reģistrē lekšējās trauksmes cēlēju ziņojumu reģistrā un nekavējoties, bet ne vēlāk kā septiņu dienu laikā nosūta (ievērojot Noteikumu 14. punktā noteikto izņēmumu) trauksmes cēlēja ziņojuma saņemšanas apstiprinājumu un izvērtē saņemto iesniegumu šo Noteikumu 19., 20. un 21. punktā noteiktajā kārtībā.

IV. Trauksmes cēlēja ziņojuma pseidonimizācija un atbildes sniegšana iesniedzējam

23. Kad izvērtētas visas trauksmes celšanas pazīmes un Atbildīgā persona rakstveidā pieņēmusi lēmumu par iesnieguma atzīšanu vai neatzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu, Atbildīgā persona trīs dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas par to rakstveidā informē iesniedzēju. Atbildīgā persona par šajā punktā minētā lēmuma pieņemšanu rakstveidā neinformē iesniedzēju, ja iesniedzējs to lūdzis vai pastāv aizdomas, ka iesniedzēja identitāte tiks atklāta.
24. Ja iesniegums netiek atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, bet iesniedzējs iesniegumā vai veidlapā norādījis, ka vēlas saņemt atbildi pēc būtības, nesaņemot Trauksmes celšanas likumā noteiktās personas aizsardzības garantijas, iesniegumu reģistrē DVS "Namejs" un attiecīgi nodod tālākai virzībai. Atbildīgā persona lekšējās trauksmes cēlēju ziņojumu reģistrā un uz iesnieguma izdara atzīmi, ka iesniegums sākotnēji ticis iesniegts kā trauksmes cēlēja ziņojums, bet par tādu nav atzīts.
25. Šo Noteikumu 24. punktā minētajā gadījumā Atbildīgā persona šo Noteikumu 23. punktā minētajā termiņā rakstveidā informē iesniedzēju par to, ka iesniegums tiks izskatīts iesniegumu likumā noteiktajā kārtībā.
26. Ja iesniegums netiek atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu un iesniedzējs norādījis, ka nevēlas saņemt atbildi pēc būtības, Atbildīgā persona lekšējās trauksmes cēlēju ziņojumu reģistrā un uz iesnieguma izdara atzīmi, ka iesniegums nav atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu.
27. Ja iesniegums netiek atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, jo neatbilst konkrētai Trauksmes celšanas likumā noteiktajai pazīmei, iesniedzējs var novērst konstatētos trūkumus un atkārtoti iesniegt trauksmes cēlēja ziņojumu.
28. Ja iesniegums tiek atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, Atbildīgā persona pseidonimizē personas datus un citu informāciju, kas atklāj trauksmes cēlēja ziņojuma iesniedzēja identitāti vai tās fiziskās vai juridiskās personas identitāti, par kuru ziņojis trauksmes cēlējs.
29. Atbildīgā persona pseidonimizēšanu neveic, ja trauksmes cēlēja ziņojuma iesniedzējs Birojam ir jau atklājis savu identitāti līdzīgā lietā vai arī savu identitāti atklājis publiski.

30. Ja trauksmes cēlēja ziņojumā ietvertā informācija attiecas uz iespējamu noziedzīgu nodarījumu, Atbildīgā persona nekavējoties informē tiesībsargājošās iestādes. Atbildīgā persona piekritīgajai institūcijai nosūta gan trauksmes cēlēja ziņojuma oriģinālu, gan pseidonimizētu dokumenta versiju, kā arī rakstveida lēmumu par iesnieguma atzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu.
31. Ja trauksmes cēlēja ziņojums iesniegts par tiesībsargu, Atbildīgā persona nekavējoties trauksmes cēlēja ziņojuma oriģinālu un pseidonimizētu dokumenta versiju, kā arī rakstveida lēmumu par iesnieguma atzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu nosūta Latvijas Republikas Saeimas atbildīgajai personai trauksmes celšanas jautājumos.
32. Ja iesniegums tiek atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, Atbildīgā persona pseidonimizētu (ievērojot Noteikumu 29. punktā noteikto izņēmumu) trauksmes cēlēja ziņojumu nodod tiesībsargam vai — tiesībsarga prombūtnes laikā — tiesībsarga vietniekam.
33. Trauksmes cēlēja ziņojuma lietā ievieto gan trauksmes cēlēja ziņojuma oriģinālu, gan pseidonimizētu dokumenta versiju. Atbildīgā persona seko līdz dokumenta aprītei Birojā un lekšējās trauksmes cēlēju ziņojumu reģistrā veic attiecīgas atzīmes par dokumenta virzību.

V. Trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšana pēc būtības

34. Tiesībsargs vai — tiesībsarga prombūtnes laikā — tiesībsarga vietnieks, saņemot pseidonimizēto (ievērojot Noteikumu 29. punktā noteikto izņēmumu) trauksmes cēlēja ziņojumu, lemj par tā virzību un ar rezolūciju nosaka Biroja darbinieku, kas izskatīs trauksmes cēlēja ziņojumu pēc būtības (papildu atbildīgā persona konkrētā trauksmes celšanas ziņojuma izskatīšanai), kā arī informē par to Atbildīgo personu.
35. Atbilstoši šo Noteikumu 34. punktam noteiktais Biroja darbinieks, saņemot izpildei trauksmes cēlēja ziņojumu, to izskata pēc būtības un sagatavo rakstveida atzinumu.
36. Biroja darbiniekam, kas izskata trauksmes cēlēja ziņojumu, ir tiesības atzinuma sagatavošanas vajadzībām nepieciešamo informāciju pieprasīt un saņemt no citiem Biroja darbiniekiem, kā arī ir tiesības pieprasīt un saņemt no citām institūcijām, juridiskajām un fiziskajām personām informāciju, kas nepieciešama lietas apstākļu noskaidrošanai.

37. Biroja darbinieks, kas izskata trauksmes cēlēja ziņojumu, nodod Atbildīgajai personai sagatavoto atzinumu, kā arī vismaz nedēļu pirms šo Noteikumu 40. punktā minētā termiņa informē Atbildīgo personu par trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanas gaitu, ja atzinums vēl nav sagatavots.
38. Par sagatavoto atzinumu Atbildīgā persona informē tiesībsargu vai - viņa prombūtnes laikā – tiesībsarga vietnieku. Nepieciešamības gadījumā tiesībsargs vai — viņa prombūtnes laikā — tiesībsarga vietnieks ar rezolūciju var nodot atzinumu atkārtotai vai papildu izvērtēšanai.
39. Ja, izskatot trauksmes cēlēja ziņojumu pēc būtības, Biroja darbiniekam rodas aizdomas par pārkāpumu, kura izskatīšana nav Biroja kompetencē, minētais Biroja darbinieks par to ziņo Atbildīgajai personai, kas ziņojumu papildus pārsūta izskatīšanai piekritīgajai institūcijai un par to rakstveidā informē trauksmes cēlēju, kā arī tiesībsargu vai - viņa prombūtnes laikā – tiesībsarga vietnieku. Atbildīgā persona piekritīgajai institūcijai nosūta gan trauksmes cēlēja ziņojuma oriģinālu, gan pseidonimizētu dokumenta versiju, kā arī rakstveida lēmumu par iesnieguma atzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu.
40. Atbildīgā persona par trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanas gaitu rakstveidā informē trauksmes cēlēju ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no dienas, kad personas iesniegums atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu.
41. Pēc tam kad trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšana ir pabeigta, Atbildīgā persona informē trauksmes cēlēju par konstatētajiem faktiem un pieņemto lēmumu vai veiktajām darbībām.

VI. Sabiedrības informēšana par trauksmes celšanas gadījumiem Tiesībsarga birojā

42. Par pārkāpumiem, kurus palīdzējuši atklāt trauksmes cēlēji, Birojs vienu reizi kalendāra gadā sniedz informāciju publiski, neatklājot un neapdraudot trauksmes cēlēja identitāti un ievērojot vispārējās datu aizsardzības prasības, izņemot gadījumu, kad trauksmes cēlējs iebilst pret publiskošanu.